

ATMA SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 290
AND A NOT EHR (Mehinder Singh Sullar, J.)

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਲਰ ਜੇ.

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੰਦ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

Crl.M.No. 2005 ਦਾ ਐਮ-7861

14 ਮਈ, 2012

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 - ਐੱਸ. 197 ਅਤੇ 482 - ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 - ਐੱਸ. 34,120-ਬੀ, 201, 343, 364, 365 ਅਤੇ 302, - ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਰਬਡ ਏਰੀਆ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989-ਐਸ.ਐਸ. 4, 5 ਅਤੇ 6 -ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ) ਐਕਟ, 1990 -ਐਸ. 7 -ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਜੇਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, 342, 364, 365, 302 ਅਤੇ 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਰਬਡ ਏਰੀਆਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ/ ਡਿਸਚਾਰਜ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਕਿਹੜੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇਗੀ - ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ? 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ- ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ - ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਐਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ, (ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਨੀਤੀ ਅਤੇ

ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਨਾ ਤਾਂ

(Para 42)

ਇਹ ਧਾਰਾ ਹਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕੰਧ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਫਰੇਮ-ਵਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ-ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ. ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਈਨ ਕੁਆਨੋਨ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਐਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

(ਪਰਾ 35)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਅਗਵਾ, ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਸਕਣ, ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਠੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 197 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਛਤਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਬੰਧਤ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਕਰਮ ਕੇ. ਚੌਧਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਦੀਪਕ ਥਾਪਰ ਅਤੇ TPSTung, ਵਕੀਲ, /ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਸੁਮੀਤ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧੂ, ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਰਾਜ ਲਈ ਡੀ.ਏ.ਜੀ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਲਰ, ਜੇ.

ATMA SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 292
AND A NOT EHR (Mehinder Singh Sullar, J.)

(1) ਇਹ ਜਿੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਹਾਂ ਤਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੰਖੇਪ "ਸੀਬੀਆਰ) ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਆਦਿ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਬਹਾਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ, ਬਲਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ। ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੈ।

(2) ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2005 ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ **(I)CRM ਨੰਬਰ M-7861** ਸਿਰਲੇਖ ** **ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ & ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 16 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਏ ਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਬਾਕਾਇਦਾ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ

ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਆਧਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਵਾਰਿਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ। ਡਾਈ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 400 ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਟੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਖਾਲੜਾ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਕੈਰੋ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਹਰੀਕਾ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਵਲਟੋਹਾ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਭੀਖੀ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ 700 ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਰਸੀਦ ਬੁੱਕ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬਾਲਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਸੀਦ ਬੁੱਕ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਦਰਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਨੇੜੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। 1 ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1994 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 2000 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਾਵਾਰਿਸ ਵਜੋਂ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 7 ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਵੇਰਵੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 300 ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ 300 ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 112 ਦੇ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 41 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 259 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ 24 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ 276 ਲਾਸ਼ਾਂ, 5 ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 3 ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ: ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਵਿਲ ਆਈ. ਧੂਲਕਾ ਮਿਤੀ 25.12.1992. ਅਚਿੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਮਿਤੀ 30.9.92। 2 ਲਾਸ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ, “ਮੁੱਠਭੇੜ”।

ਭਾਗਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਡੇਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਿਊਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੈਸ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜਤਾਇਆ। ਇਹ ਦਸੰਬਰ/91 ਦੇ ਨਵੰਬਰ/ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਸੀ। 19.1.1992 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਅਤੇ ਲਾਵਾਰਿਸ ਨੂੰ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਲਿਆਂਦਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਤਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ (ਖਾੜਕੂ) ਦੇ ਚਾਚਾ ਸ੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ

ਪੀਲੀਭੀਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਇੱਕ ਜੀਪ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਵੱਲ ਚੜ੍ਹੀ, ਚਿੱਟੇ ਕੋਟ ਵਿੱਚ ਸਜੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ, ਸਪੋਰਟਿੰਗ ਸਟੈਥੋਸਕੋਪ, ਫਾਰਮ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀਆਈਪੀ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਲੀਨਿਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਲਈ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ (ਐਸ.ਆਈ.ਸੀ) ਸ੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 16.12.92 ਨੂੰ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਬੁਲੇਟ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸਾਂਸੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ "ਅਣਪਛਾਤੀ" ਲਾਸ਼ 5.11.92 ਨੂੰ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਖੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ,

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:-

(11) ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ 16 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲੜਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੋ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ - ਭਾਵੇਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਕਹਾਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ - ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ - ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਅਣਪਛਾਤੇ" ਲੇਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਪਰ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚਲੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਹਨ - ਡੁੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ 16 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਸੀਬੀਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ।

(4) ਪਹਿਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਚੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ,

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਹਿਊਮਨ ਨੂੰ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰਾਈਟਸ ਵਿੰਗ (ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ)। ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮੀਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ (ਉਥੇ) ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, 302, 364 ਅਤੇ 201 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 18.11.2005 ਨੂੰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 8.10.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(5) ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ (ਉਥੇ) ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਨੰ. 523 ਤੋਂ 528, 2009 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ, **ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਥਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ (2)।**

(6) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1 ਲੰਮੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 214,220, 240 ਅਤੇ 241 ਆਫ 1994 ਵਿੱਚ "ਸੁਖਜੈਕਟ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ। 1994 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 290 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਰ.ਐਸ. ¹¹ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ, ਵਾਇਡ ਵੱਖਰੀਆਂ ਐਫਆਈਆਰਜ਼, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ 2) ਵਰਗੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਤੇ (ਮੁੱਖ) ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ, ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 19.8.1996 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 21.12.1992 ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ **ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਿਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।** ਆਖਰਕਾਰ 26.12.1992 ਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਿਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਖੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਜੋਂ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(8) ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ 21.12.1992 ਨੂੰ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰੀਤਾ ਕੁਮਾਰੀ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉੱਥੇ ਆ

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 30]
AND ANOTEHR (Mehinder Singh Sullar, J.)

ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਜਿਪਸੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। 25.12.1992 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਸਖਤ ਤਸੱਦਦ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ

(2) 2011(4)RCR(CrL.)791

ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਚਾਵਲਾ ਸਮੇਤ ਪਤਵੰਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ 26.12.1992 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੋਹਖਮਪੁਰਾ ਨੇੜੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਐਸ.ਆਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਝੂਠਾ ਪਰਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਦਾ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 394 ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

(9) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, RC No.5/S/2001 -SIU.20/ SCR.II ਮਿਤੀ 10.5.2001 (2011 ਦੇ CRM ਨੰ.M-10057 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ) ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਹੇਠ ਲਿਖਿਤ ਹੈ:-

“ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਾਰਚ, 1992 ਵਿੱਚ ਥਾਣਾ ਵੈਰੋਵਾਲ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਵੱਲੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਈ, 1992 ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਸਰੂਖਾਂ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ 12.05.92 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ। 01.06.92 ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਵੈਰੋਵਾਲ ਦੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਸ੍ਰੀ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਢੋਟ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਸੀ.ਜੇ.ਏ ਸਟਾਫ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਭਾਵ 02.06.92 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕੂਲਰ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸ/ਸ੍ਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਵਿਖੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ। ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ/ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਹਲ, ਉਸਦੇ ਦੋ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸ ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 02.06.92 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕੋਲਾਲੀ ਸਰੂਖਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ (ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੈਰੋਵਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਤੱਕ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਭਾਵ 02.06.92 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2/3 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 21.06.92 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਝਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਐਚ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਟ./ਗਨਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐਸਪੀ (ਡੀ) ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਸ ਨੂੰ 04.07.92 ਤੱਕ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਬਾਣੀਆ ਦੇ ਸ/ਸ਼੍ਰੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਮਾਲਾ ਦੇ ਰੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਕਜਿਆਲ ਅਤੇ ਵਰਿਆਣ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਪੁਰੇਵਾਲ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਕਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਲ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ 7 ਏ ਰਨ ਤਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਵੈਰੋਵਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 06.07.92 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਦੀਵਾ ਐੱਨ.ਟੀ. ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੀ/ਏ ਸਟਾਫ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਜੇ0 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰਨ ਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਉੱਘੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 30]
AND ANOTEHR (Mehinder Singh Sullar, J.)

ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐਸ.ਸੰਧੂ, ਤਤਕਾਲੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਸ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਬਕਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 1993 ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਸਐਸਪੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ 08.06.94 ਨੂੰ NHRC ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ NHRC ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ NHRC ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਐਸਐਸਪੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਥਾਣਾ ਹਰੀਕੇ, ਵੈਰੋਵਾਲ, ਪੱਟੀ, ਸਰਹਾਲੀ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਵਲਟੋਹਾ ਅਤੇ ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ ਵਿਖੇ ਦਰਜ 10 ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਉੱਥੇ ਵੀ. "

(10) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਆਰ.ਸੀ. ਨੰ. 11 ਆਫ 6.3.1997 (2010 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਮ. ਨੰ.-ਐਮ-16451 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ 31.10.1992 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਏਐਸਆਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਆਈਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਸਰਹਾਲੀ ਦੀ ਹਦੂਦ 'ਚ ਫੜੇ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ | ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਬੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। . ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪੁਲੀਸ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(11) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰ.ਸੀ. ਨੰ.3(S)/97/SIU-XVI/JMU ਮਿਤੀ 27.2.1997 ਨੂੰ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 18.11.1992 ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ 30.11.1992 ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। RC ਨੰ.7(S)/97/SIU-XVI/JMU ਮਿਤੀ 27.2.1997 ਵਿੱਚ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਝਬਾਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਗਲਾਲੀਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦੇ ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ, ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਫੁਕਰੁਮਾਨ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਖੋਲਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। , ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਸੇਵਾਦਾਰ), ਹਰਫੂਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਜੀਓਬਾਲਾ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਬੋਣੀ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਬਲ ਚਾਹਤ ਸਿੰਘ, ਮੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ, ਅਗਵਾ, ਅਗਵਾ, ਕਤਲ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਦਾ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਮਨਘੜਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼। ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਨ, ਇਸ ਸਬੰਧਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

(12) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੰਧਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਐਨਐਕਸਯੂਰ ਪੀ 2), ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਬੇਸਹਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ, ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਲਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ/ਵਰਜਨ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, 342, 364, 365, 302 ਅਤੇ 201 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਸੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(13) ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ, 1 ਆਈਕੇ (ਐਨਐਕਸਯੂਰ ਪੀ2) ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

(14) 1999 ਦੇ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰਬਰ 1596, 56 ਤੋਂ 58 ਅਤੇ 62 ਤੋਂ 64 ਦੇ 2000 ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਰਿਕਟ ਏਰੀਆ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਕਾਰਵਾਈ/ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। "ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਐਕਟ ' ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.10.1999, 8.5.2000 ਅਤੇ 17.4.2000 ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(15) ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕੁੱਦਿਆ।

(16) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਸਬੋਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

(17) ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 303
AND ANOTEHR (*Mehinder Singh Sulla/ J.*)

ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਤਾਂ ਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬ ਦੀ ਸਮੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(18) ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। 4 & 5, ਇਸ ਲਈ, ਅਮੋਡਮੋਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ Cr.PC ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(19) ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਸਥਾਨਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਸਕੋਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੋਰ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ / ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(20) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ.

(21) ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, cascs ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਤੀਸ਼ ਰਮੱਈਆ ਮੁਨੀਪੱਲੀ ਬਨਾਮ ਬਾਂਬੇ ਸਟੇਟ (3), ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੈਪਸੂ ਸਟੇਟ (4), ਮਾਤਜੋਗ ਡੋਬੇ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਸੀ. (5), ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਬੁਧੀਕੋਟਾ ਸੁਬਾਰਾਓ (6), ਕੋਸਟਾਓ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਦੀ ਇੰਸਟੈਂਸ ਆਫ਼ ਡੀਐਸਪੀ, ਸੀਬੀਆਈ, ਬੰਬਈ (7), ਮਨਸੁਖਲਾਲ ਵਿਠਲਦਾਸ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (8), ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਬੀਐਲਵਰਮ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (9), ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭੀਕਮਚੰਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪਾਂਡੇ ਅਜੈ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹੋਰ (10), ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (11), ਕੇ.ਕੇ.ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (12),

ਪੀ.ਪੀ.ਯੂ.ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਟੀਯੋਟਿਲ ਅਲੀਕੁੱਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (13), ਅਬਦੁਲ ਵਹਾਬ ਅੰਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (14), ਰਿਜ਼ਵਾਨ ਅਹਿਮਦ ਜਾਵੇਦ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਮਾਲ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (15), ਪੀਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਸਿੱਕਮ ਰਾਜ ਕੋਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 16) ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਕਾਮੀਸ਼ਵਰ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (17), ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ■ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 197 Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਕੰਮ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

- (3) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 309
- (4) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 287
- (5) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 44
- (6) (1993) 3 SCC 339
- (7) (1996) 7 SCC 516
- (8) (1997) 7 SCC 622
- (9) (1997) 10 SCC 772
- (10) (1998) 1 SCC 205
- (11) (2000) 5 SCC 15
- (12) (2000) 6 SCC 195
- (13) (2000) 8 SCC 131
- (14) (2000) 8 SCC 500
- (15) (2001) 5 SCC 7
- (16) (2001) 6 SCC 704
- (17) (2002) 6 SCC 543

ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਫਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(22) 2011 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 257 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ “ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਬਨਾਮ. ਸੀਬੀਆਈ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਅਤੇ 2006 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.55 ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ “ਵਾਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ. ਕੋਦਰੀ ਬਿਊਰੋ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ” ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1 ਮਈ, 2012 ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਪੈਰਾ 55) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਟ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 305
AND ANOTEHR (Mehinder Singh Sullia/; J.)

ਸੇਵਕ ਦੀ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਅਟੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਢਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਟ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ

ਅਦਾਲਤ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੋਕ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ।

(23) ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ, ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਰਬਡ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ, 1983, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟਰਬਡ ਏਰੀਆਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 9.3.1989 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਹੀ ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(24) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉੱਪਰ, ਹੁਣ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

(25) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀਬੀਆਈ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਲਈ, ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(26) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ, ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ, ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ। , ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਲਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੁਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਮੋਟ ਗਠਜੋੜ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਐਕਟ ਦੇ.

(27) ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਕਿ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਤਦ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਗਲਤ ਵੀ ਹਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 20.3.2000 ਨੂੰ, ਪਿੰਡ ਚਿਟੀਸਿੰਗਪੋਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਨੰਤਨਾਗ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ 36 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਫੌਜ ਦੇ ਮੇਜਰ ਅਮਿਤ ਸਕਸੈਨਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਬਾਣਾ ਅੱਚਬਾਲ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਚਲਥਾਨ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ 05.15 ਵਜੇ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਡਨ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਐੱਸ. 25.3.2000 ਨੂੰ 1500 ਵਜੇ, ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ 5 ਅਣਪਛਾਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਜ਼ਬਤੀ ਮੀਮੋ ਦੁਆਰਾ 5 ਅਣਪਛਾਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅੰਨ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ ਕੇ-47 ਰਾਈਫਲਾਂ (5), ਏਕੇ-47 ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਰਾਈਫਲਾਂ (12), ਰੇਡੀਓ ਸੈੱਟ (2), ਏਕੇ-48 ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ (44 ਰਾਉਂਡ), ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। (2) ਡੈਟੇਨੇਟਰ (4) ਅਤੇ ਡੈਟੇਨੇਟਰ ਟਾਈਮ ਯੰਤਰ (2)। 25.3.2000 ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ 5 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗੰਭੀਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ) ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। "ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਐਕਟ"), 1990 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(28) ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ, ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਲਈ ਕਾਰਨ

(29) ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇਹ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ,

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 30]
AND ANOTEHR (Mehinder Singh Sullar, J.)

ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜੋ ਵੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਠੋਰ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(30) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਹੌਲਦਾਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਉਚਿਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੱਕ, ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਪੰਜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਜਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ।

(31) 1) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨਸ ਡੰਪ, ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਫੋਟੀਫਾਈਡ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਪਨਾਹਗਾਹ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕੋਈ ਢਾਂਚਾ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗਰੇਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਗੌੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਛੁਪਣਗਾਹ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(32) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ 5.

(33) ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਐਨਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕਿਸਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਐਨਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ।

(34) ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ, ਉਹ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 (ਏ) ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ 1 ਲਵੀਲਦਾਰ, (ਬੀ) ਉਚਿਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਹੋਰ, (ਸੀ) ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੱਕ, (ਡੀ) ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, (e) ਜੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਜਾਂ (f) ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ATM A SINGH BHULLAR AND OTEHRS v. STATE OF PUNJAB 310
AND ANOTEHR (*Mehinder Singh Sullar; J.*)

ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਜਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਰਕ-ਇਨ-ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

(35) ਦੂਜਾ, ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ, (ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਹਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕੰਧ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਫਰੇਮ-ਵਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ. ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਐਕਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

(36) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(37) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ "ਸੁਪਰੀਮ" ਅਤੇ "ਮੂਲ" ਹੈ।

ਰਾਜ-ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਓਵਰਲਾਈਡ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸੱਦਦ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ

ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀ/ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਤਸੱਦਦ, ਜ਼ਾਲਮ, ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1993, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੈਰਾ 48) ਕਿ “ਪੁਲਿਸ ਅਠਿਆਚਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ। ਧਾਰਾ 21 (ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 (ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। ਇਹੋ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਠਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’

(38) ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਉਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਪਾਲਣਾ ਪੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(39) ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਰੂਪ ਰਚ ਕੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪਰਦੇਸੀ/ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ, ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦੂਰੋਂ ਜੁੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ 4 ਅਤੇ 5 ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੀਸ ਇੰਟੀਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

(40) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (18) ਅਤੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਸੀਬੀਆਈ ਐਸਟੀਯੂ-ਐਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬ੍ਰਾਂਚ (19) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ (ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ 1983 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ੳ) ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਹੌਲਦਾਰ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, (ਅ) ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਨ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ, (ੳ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਤੱਕ, ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, (ੳੀ) ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ, (ੳ) ਜੋ ਪੰਜ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਜਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ 5 ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ, ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਜਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ। 1983 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ 2006(4) RCR (CrI.) 299

(19) 2001(4) RCR (CrI.) 304

(ਉਹ 1983 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ (ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦਰਸਤਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(12) ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੋਣ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲੇਆਮ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈਐਲਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। "

(41) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਬੀਆਈ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਸਖਤ ਸਮਝ" ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਮੁਟਾਟਿਸ ਮਿਊਟੈਂਡਿਸ" ਤਤਕਾਲ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਹੈ।

(42) ਇਸ ਲਈ, ਜੇ, ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਅਗਵਾ, ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ,

ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ) ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਐਨਕਾਊਂਟਰਾਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਇਸ ਸਬੰਧਤ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਬਵੇਕ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 197 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਛੱਤਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(43) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਾ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ, ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਾਕੀਦ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(44) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿਥਰ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ।

(45) ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ, ਇਸਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ (ਛੇ ਮਾਸਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ/ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ) ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। . ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ 13.6.2012 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ. ਸੰਧੀਤ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ